

การนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
ไปปฏิบัติ ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
ในจังหวัดชลบุรี

Implementation of Education Management Policy under the Eastern Economic
Corridor (EEC) Framework in Lower Secondary Schools under the Ministry of
Education in Chonburi Province, Thailand

นภณัฐ นวลไย (Nabhanatra Noulyai)¹

สุปราณี ธรรมพิทักษ์ (Supranee Thammapithak)²

¹นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Master's Degree Student of Public Administration, Faculty of Political Science and Law,

Burapha University

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., ประจำคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ผู้ประพันธ์บรรณกิจ

Asst. Prof. Dr., Faculty of Political Science and Law Burapha University, Corresponding Author

E-mail: njoynanoul@gmail.com¹, supraneet@go.buu.ac.th²

Received: 30 March 2026

Revised: 29 May 2026

Accepted: 4 June 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ และ 2) เปรียบเทียบการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง ประสบการณ์การเป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดโรงเรียน และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดชลบุรี จำนวน 73 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสังกัดและขนาดของโรงเรียน และสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า 1) การนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.24$) รองลงมาคือ ด้านสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนากำลังคนสู่พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ($\bar{X} = 4.24$) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเครือข่ายทุกภาคส่วน ($\bar{X} = 3.99$) และด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 3.92$) ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศวุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และขนาดโรงเรียน แตกต่างกันมีการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติแตกต่างกัน ยกเว้นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุ ตำแหน่ง และสังกัดโรงเรียนแตกต่างกัน มีการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การนำนโยบายไปปฏิบัติ, เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก, การจัดการศึกษา, ผู้บริหารสถานศึกษา, นโยบายการศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to: 1) Investigate the implementation of education management policy under the Eastern Economic Corridor (EEC) framework, and 2) Compare the implementation of education management policy under the EEC framework according to administrators' gender, age, highest educational attainment, position, administrative experience, school affiliation, and school size. The sample consisted of 73 administrators of lower secondary schools in Chonburi Province. The participants were selected through stratified random sampling based on school affiliation and school size, followed by simple random sampling using a lottery method. The research instrument was a questionnaire developed by the researcher, with a reliability coefficient of 0.97. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, independent samples t-test, and one-way analysis of variance (One-Way ANOVA) at the .05 level of significance.

The findings revealed that: 1) The overall implementation of education management policy under the Eastern Economic Corridor (EEC) framework was at a high level ($\bar{X} = 4.04$). The aspect with the highest mean score was administrators, teachers, and educational personnel ($\bar{X} = 4.24$), followed by schools as learning centers for workforce development in the Eastern Economic Corridor area ($\bar{X} = 4.24$),

participation of educational networks from all sectors ($\bar{X} = 3.99$), and learners ($\bar{X} = 3.92$), respectively.

2) The comparison of policy implementation indicated that school administrators with different genders, highest educational attainment, administrative experience, and school sizes demonstrated statistically significant differences in the implementation of education management policy under the Eastern Economic Corridor (EEC) framework at the .05 level. In contrast, administrators with different ages, positions, and school affiliations did not exhibit statistically significant differences in policy implementation.

Keywords: policy implementation, Eastern Economic Corridor, educational management, school administrators, education policy

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 โลกได้เข้าสู่ยุคของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอันเกิดจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ต้องปรับตัวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศจึงมุ่งสู่สังคมความรู้ (Knowledge Society) และระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based Economy) ที่ให้ความสำคัญกับการใช้ความรู้และนวัตกรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงถือเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับศักยภาพของประเทศ โดยเฉพาะผ่านระบบการศึกษา ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของประชาชนให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมของเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่มีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะในการวิเคราะห์และตัดสินใจต่อประเด็นปัญหาทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความสามารถดังกล่าวไม่เพียงแต่ช่วยให้บุคคลสามารถใช้ความรู้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีเหตุผล แต่ยังเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ หากผู้เรียนมีระดับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ต่ำอาจส่งผลกระทบต่อศักยภาพการแข่งขันของประเทศ รวมทั้งความสามารถในการมีส่วนร่วมในตลาดแรงงานและสังคมในระยะยาว อย่างไรก็ตาม จากการประเมินคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไทยในด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ยังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินตามโครงการ Programme for International Student Assessment (PISA) และโครงการ Trends in International Mathematics and Science Study (TIMSS) ซึ่งสะท้อนถึงข้อจำกัดของ

ระบบการศึกษาไทยในการพัฒนาทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564)

เพื่อตอบสนองต่อความท้าทายดังกล่าว รัฐบาลไทยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศผ่านแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ซึ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม รวมทั้งการพัฒนากำลังคนด้าน STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและเศรษฐกิจโลก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) นอกจากนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ยังได้เน้นการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม โดยมุ่งพัฒนากำลังคนให้มีทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจที่มีศักยภาพของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) หนึ่งในพื้นที่ยุทธศาสตร์สำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย คือ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ซึ่งเป็นการต่อยอดจากโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Seaboard) ที่ดำเนินการมาเป็นเวลากว่า 30 ปี โดยพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 ได้กำหนดให้พื้นที่จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา เป็นพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยมุ่งส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง การสร้างนวัตกรรม และการพัฒนากำลังคนที่มีทักษะสอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมแห่งอนาคต (พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561)

ในด้านการพัฒนาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำ แผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 - 2564) เพื่อเตรียมความพร้อมของกำลังคนให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ โดยกำหนดเป้าประสงค์สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาทักษะด้านภาษาและเทคโนโลยีของผู้เรียน การยกระดับศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศในการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) นอกจากนี้ คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกยังได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาบุคลากร การศึกษา การวิจัย และเทคโนโลยี เพื่อรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยมีการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น การนำผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และการเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการพัฒนากำลังคนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก, 2561) ในระดับการปฏิบัติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มอบหมายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมายของพื้นที่ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนากำลังคนที่มีทักษะตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18, ม.ป.ป.) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนา

การศึกษาที่ชัดเจน แต่ความสำเร็จของนโยบายดังกล่าวขึ้นอยู่กับ กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ (policy implementation) ในระดับสถานศึกษา ซึ่งบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญในการแปลงนโยบายระดับชาติให้เกิดผลในระดับการดำเนินงานจริง การศึกษาการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติในระดับสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำความเข้าใจปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของนโยบายดังกล่าว

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดชลบุรี เพื่อวิเคราะห์ระดับการดำเนินนโยบายและเปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา อันจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับการพัฒนาการจัดการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

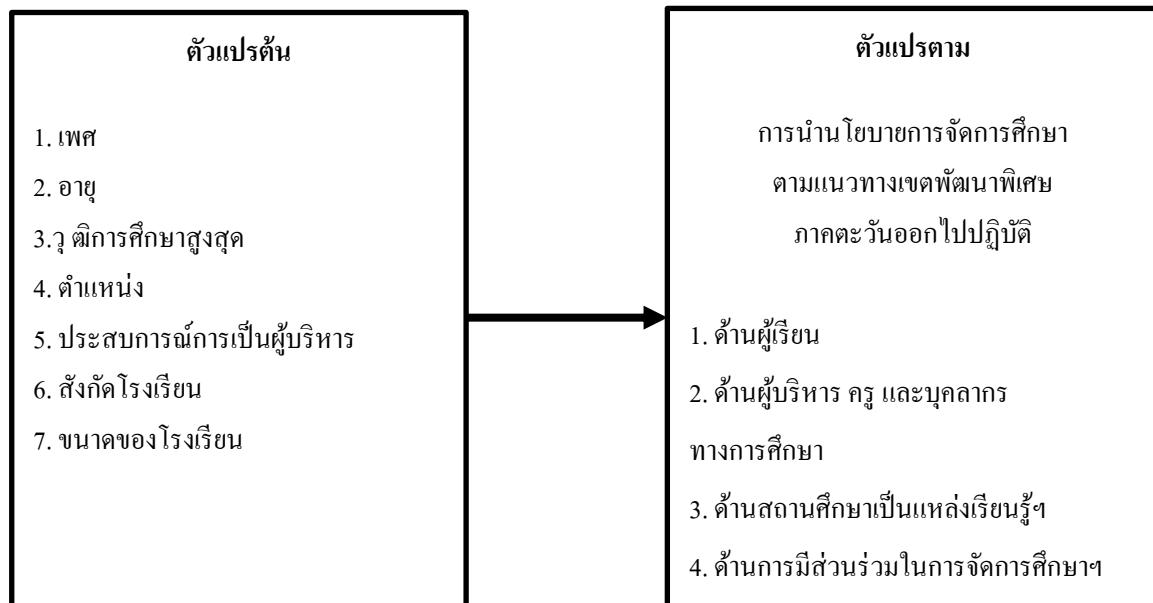
1. เพื่อศึกษาการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและลักษณะองค์กรของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การบริหาร สังกัดโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางการบริหาร ประสบการณ์การเป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดโรงเรียน และขนาดโรงเรียนแตกต่างกันมีการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 - 2564) และนำเป้าประสงค์หลักของแผน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) มากำหนดเป็นตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านผู้เรียน 2) ด้านผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา 3) ด้านสถานศึกษาในฐานะแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนากำลังคนในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมของเครือข่ายทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ดังแสดงในภาพที่ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดชลบุรี จำนวน 158 โรงเรียน รวม 158 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดชลบุรี จำนวน 73 คน จาก 73 โรงเรียน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างอาศัยแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2535) ซึ่งเสนอว่า หากประชากรมีจำนวนเป็นหลักร้อย สามารถกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ประมาณ ร้อยละ 15 - 30 ของประชากรทั้งหมด ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 30 ของประชากร และเพื่อเพิ่มความครอบคลุมของข้อมูล จึงได้เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีกบางส่วน ทำให้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจริงมีจำนวน 73 คนสำหรับการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) แสดงดัง ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของจำนวนโรงเรียนจำแนกตามสังกัดและขนาดโรงเรียน

สังกัด/ขนาด ของ โรงเรียน	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
สพป.ชน. 1	0	0	17	5	3	2	1	0	21	7
สพป.ชน. 2	1	0	23	3	4	0	0	0	28	3
สพป.ชน. 3	0	0	22	9	3	1	0	0	25	10

สังกัด/ขนาด ของ โรงเรียน	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
สพม.ชลบุรี	1	0	9	8	7	6	14	9	31	23
ระยอง										
สช.	3	1	19	9	16	10	15	10	53	30
รวม	5	1	90	34	33	19	30	19	158	73

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการนํานโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดชลบุรี โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบระบุคำตอบ และเลือกตอบ (Check list) จำนวน 7 ข้อ คือ เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง ประสบการณ์การเป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดโรงเรียน และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการนํานโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดชลบุรี โดยมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนากำลังคนสู่พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเครือข่ายทุกภาคส่วน ทั้งในและต่างประเทศ รวมจำนวน 38 ข้อ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้างตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการนํานโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดชลบุรี จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยาม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการนํานโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดชลบุรี และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ด้วยดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ผลการตรวจสอบ พบว่า แบบสอบถามทุกข้อมีค่าเฉลี่ยมากกว่า 0.50 ทุกข้อ

4. นำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้ (Try out) กับ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัด กระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดชลบุรี ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 โรงเรียน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แบบ Cronbach's Alpha ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.97 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้ สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการทดสอบ -test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance: One-way ANOVA) หากมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple comparison) โดยวิธี Sheffe'

จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

งานวิจัยนี้ได้รับการรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อวันที่ 12 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2567 รหัสโครงการวิจัย G-HU51/2567

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ

การนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนา พิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	อันดับ
ด้านผู้เรียน	3.92	0.61	มาก	4
ด้านผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา	4.24	0.63	มาก	1
ด้านสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนากำลังคนสู่ พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	4.04	0.76	มาก	2
ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของเครือข่ายทุกภาคส่วน ทั้งในและต่างประเทศ	3.99	1.01	มาก	3

การนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนา พิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	อันดับ
รวม	4.04	0.75		

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดชลบุรี พบว่า โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาในพื้นที่ที่มีการปรับตัวและดำเนินการตามนโยบายการพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) อย่างเป็นรูปธรรม โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.24$) รองลงมา ได้แก่ ด้านสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนากำลังคนสู่พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ($\bar{X} = 4.04$) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเครือข่ายทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ ($\bar{X} = 3.99$) และด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 3.92$) ตามลำดับ

2.ผลการเปรียบเทียบการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ

2.1 สมมติฐานที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศต่างกันมีการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติแตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	19	4.13	0.83	0.67	0.50
หญิง	54	4.02			

การเปรียบเทียบการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศต่างกันมีการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน

2.2 สมมติฐานที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุต่างกันมีการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติแตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2	5.82	2.91	8.25	0.00
ภายในกลุ่ม	70	24.70	0.35		
รวม	72	30.52			

การนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุต่างกันมีการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post hoc) ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Sheffe') ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Post hoc) การนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{X}$	31 - 40 ปี	41 - 50 ปี	มากกว่า 50 ปี
31 - 40 ปี	4.44	-	0.55**	0.63**
41 - 50 ปี	3.89		-	0.80
มากกว่า 50 ปี	3.81			-

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ เชฟเฟ้ พบว่า มีความความแตกต่างจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุ 31 - 40 ปี กับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุ 41 - 50 ปี มีการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุ 31 - 40 ปี ($\bar{X} = 4.44$) มีค่าเฉลี่ยการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติมากกว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุ 41 - 50 ปี ($\bar{X} = 3.89$) 2) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุ 31 - 40 ปี กับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุมากกว่า 50 ปี มีการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุ 31 - 40 ปี ($\bar{X} = 4.44$) มีค่าเฉลี่ยการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติมากกว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุ มากกว่า 50 ปี ($\bar{X} = 3.81$)

2.3 สมมติฐานที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดต่างกันมีการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติแตกต่างกัน

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์การแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2	1.98	0.99	2.43	0.10
ภายในกลุ่ม	70	28.54	0.41		
รวม	72	30.52			

การนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดต่างกันมีการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

2.4 สมมติฐานที่ 4 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีตำแหน่งต่างกันมีการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติแตกต่างกัน

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์การแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ จำแนกตามตำแหน่ง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4	6.76	1.69	4.84	0.00
ภายในกลุ่ม	68	23.76	0.35		
รวม	72	30.52			

การนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีตำแหน่งต่างกัน มีการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post hoc) ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Sheffe') ตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Post hoc) การนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	$\bar{X}$	ผู้อำนวยการ สถานศึกษา	รอง ผู้อำนวยการ สถานศึกษา	ผู้ช่วย ผู้อำนวยการ สถานศึกษา	ผู้รักษาการใน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ สถานศึกษา	ผู้รับ ใบอนุญาต
ผู้อำนวยการสถานศึกษา	3.75	-	-0.57**	-0.48	0.40	0.27
รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	4.32		-	0.09	0.97	0.84
ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษา	4.23			-	0.88	0.75
ผู้รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา	3.35				-	-0.13
ผู้รับใบอนุญาต	3.48					-

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ เซฟเฟ พบว่า มีความแตกต่างจำนวน 1 คู่ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา กับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา มีการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.32$) มีค่าเฉลี่ยการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติมากกว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.75$)

2.5 สมมติฐานที่ 5 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การเป็นผู้บริหารสถานศึกษาต่างกัน มีการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติแตกต่างกัน

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์การแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ จำแนกตามประสบการณ์การเป็นผู้บริหารสถานศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4	3.08	0.77	1.91	0.12
ภายในกลุ่ม	68	27.44	0.40		
รวม	72	30.52			

การนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ จำแนกตามประสบการณ์การเป็นผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร

สถานศึกษาต่างกั้มีการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

2.6 สมมติฐานที่ 6 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสังกัดโรงเรียนต่างกั้มีการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติแตกต่างกัน

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์การแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ จำแนกตามสังกัดโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4	7.84	1.96	5.87	0.00
ภายในกลุ่ม	68	22.68	0.33		
รวม	72	30.52			

การนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ จำแนกตามสังกัดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสังกัดโรงเรียนต่างกั้ มีการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post hoc) ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Sheffe') ตามตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Post hoc) การนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ จำแนกตามสังกัดโรงเรียน

สังกัดโรงเรียน	$\bar{X}$	ผู้อำนวยการ สถานศึกษา	รอง ผู้อำนวยการ สถานศึกษา	ผู้ช่วย ผู้อำนวยการ สถานศึกษา	ผู้รักษาการใน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ สถานศึกษา	ผู้รับ ใบอนุญาต
สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1	3.78	-	0.04	-0.77	-0.55	0.03
สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2	3.75	-	0.81	0.59	0.00	

สังกัดโรงเรียน	$\bar{X}$	ผู้อำนวยการ สถานศึกษา	รอง ผู้อำนวยการ สถานศึกษา	ผู้ช่วย ผู้อำนวยการ สถานศึกษา	ผู้รักษาการใน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ สถานศึกษา	ผู้รับ ใบอนุญาต
สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3	4.56			-	0.22	0.80**
สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง	4.33				-	-0.58**
สำนักงาน คณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษา เอกชน	3.75					-

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ เซฟเฟ พบว่า มีความแตกต่างจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสังกัดโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 กับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสังกัดโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสังกัดโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ($\bar{X} = 4.56$) มีค่าเฉลี่ยการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติมากกว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสังกัดโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ($\bar{X} = 3.75$) 2) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสังกัดโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง กับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสังกัดโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสังกัดโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ($\bar{X} = 4.33$) มีค่าเฉลี่ยการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติมากกว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสังกัดโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ($\bar{X} = 3.75$)

2.7 สมมติฐานที่ 7 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันมีการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติแตกต่างกัน

ตารางที่ 12 การวิเคราะห์การแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ จำแนกตามขนาดโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2	0.45	0.22	0.52	0.60
ภายในกลุ่ม	70	30.07	0.43		
รวม	72	30.52			

การนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติ จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดชลบุรี พบว่า การดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในมิติของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าทรัพยากรมนุษย์ในสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการแปลงนโยบายการศึกษาสู่การปฏิบัติจริงในระดับพื้นที่ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการกำหนดทิศทางการบริหารและแปลงนโยบายระดับชาติให้เป็นแผนงาน โครงการ และกิจกรรมของสถานศึกษา ขณะที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาทำหน้าที่เป็นกลไกหลักในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนากำลังคนในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาพร ศรีสุระ (2557) ที่พบว่าความสำเร็จของการนำนโยบายการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้บริหารและครูในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ให้ตอบสนองต่อการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ นอกจากนี้ การที่สถานศึกษามีการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาทักษะนวัตกรรมของผู้เรียนในระดับสูง สะท้อนถึงการปรับตัวของระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวโน้มการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนากำลังคนในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่เน้นการสร้างทักษะด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ ทั้งนี้ ธราธิป วงษ์แก้ว (2566) ได้เสนอว่า การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่ EEC จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาศักยภาพครูให้มีความรู้ในศาสตร์สมัยใหม่ที่เป็นต่อการพัฒนาผู้เรียน

ในมิติของสถานศึกษาในฐานะแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนากำลังคน ผลการวิจัยพบว่าสถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและส่งเสริมทักษะชีวิตของผู้เรียนในระดับมาก ซึ่งสะท้อนบทบาทของสถานศึกษาในฐานะศูนย์กลางการเรียนรู้และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชุมชน อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยบางส่วนแตกต่างจากการศึกษาของ สถาพร บุตรไสย, พงษ์ฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ และพงษ์ลิขิต เพชรผล (2565) ที่พบว่าด้านสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนากำลังคนยังเป็นเรื่องที่มีความต้องการพัฒนาสูงในโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งสะท้อนว่าการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยังคงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในด้านการมีส่วนร่วมของเครือข่ายทุกภาคส่วน ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการจัดการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ แผนปฏิบัติการการพัฒนาบุคลากร การศึกษา การวิจัย และเทคโนโลยี (พ.ศ. 2560 - 2564) รองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก, 2561) ที่เน้นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนิดา งามจรัสศรีวิชัย และกมลพร กัลยาณมิตร (2563) ที่ระบุว่าความสำเร็จของการดำเนินโครงการในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกขึ้นอยู่กับความร่วมมือของหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

ในส่วนของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี การคิดวิเคราะห์ และการสร้างนวัตกรรมของผู้เรียนมีการดำเนินงานในระดับมาก ซึ่งสะท้อนถึงการปรับตัวของการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการพัฒนาอุตสาหกรรมขั้นสูง ทั้งนี้ผลการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาของ อมรพิมล นิกชัยภูมิ (2563) ที่พบว่าผู้เรียนในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกจำเป็นต้องมีทักษะพื้นฐานด้านการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับการทำงานในอุตสาหกรรมสมัยใหม่

2. สำหรับผลการเปรียบเทียบการนำนโยบายไปปฏิบัติจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร และขนาดโรงเรียน ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีความชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นระบบในสถานศึกษาต่าง ๆ โดยไม่ขึ้นอยู่กับลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหาร ทั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ขวัญเรือน จอมโคกสูง และ กมลวรรณ ดังธนานนท์ (2566) ที่พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น เพศ ระดับการศึกษา และขนาดโรงเรียน ไม่ได้ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยพบว่า อายุ ตำแหน่ง และสังกัดโรงเรียนมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุ 31 - 40 ปี มีแนวโน้มในการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับสูงกว่า ซึ่งอาจเนื่องจากมีความพร้อมในการปรับตัวต่อเทคโนโลยีและ

นวัตกรรมใหม่ ๆ ในการบริหารจัดการศึกษา นอกจากนี้ ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษามีระดับการนำนโยบายไปปฏิบัติสูงกว่าผู้อำนวยการสถานศึกษา อาจเนื่องจากมีบทบาทในการรับผิดชอบงานด้านวิชาการหรือโครงการเฉพาะด้านโดยตรง ขณะที่สถานศึกษาของรัฐมีการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับสูงกว่าสถานศึกษาเอกชน เนื่องจากได้รับการกำกับและสนับสนุนทรัพยากรจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ พระสุทธิพงษ์ สุเมธโส (งอกกลาง) (2561) ที่พบว่าปัจจัยด้านอายุและตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับการบริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา 4.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานต้นสังกัดควรพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในจังหวัดชลบุรีซึ่งเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์สำคัญของ EEC เพื่อให้การจัดการศึกษาสามารถตอบสนองต่อความต้องการกำลังคนของภาคอุตสาหกรรมเป้าหมาย อุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง และภาคบริการสมัยใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. กระทรวงศึกษาธิการควรส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานภาครัฐ สถานประกอบการ ภาคอุตสาหกรรม และสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ EEC เพื่อร่วมกันออกแบบหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเป้าหมายของ EEC เช่น ยานยนต์สมัยใหม่ ระบบอัตโนมัติดิจิทัล โลจิสติกส์อัจฉริยะ และอุตสาหกรรมสีเขียว

3. หน่วยงานต้นสังกัดควรพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนา EEC และสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ตลอดจนจัดให้มีระบบแรงจูงใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติแก่สถานศึกษาและบุคลากรที่มีผลการดำเนินงานโดดเด่นด้านการพัฒนา กำลังคนเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ EEC

4. กระทรวงศึกษาธิการควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียนในจังหวัดชลบุรีและจังหวัดอื่นในพื้นที่ EEC ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ นวัตกรรม การเรียนรู้ สื่อการสอน และแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

5. สถานศึกษาควรเพิ่มโอกาสในการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และองค์กรวิชาชีพ ในการร่วมวางแผนและจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้จากสถานการณ์จริง และสามารถพัฒนาสมรรถนะที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการนำนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปปฏิบัติของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดชลบุรี ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่สำคัญเกี่ยวกับกลไกการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. งานวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า การนำนโยบายการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีลักษณะเป็นระบบการบริหารแบบบูรณาการ (Integrated Educational Policy Implementation) ที่เชื่อมโยงระหว่าง 4 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ การพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนากำลังคน และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษา ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ ซึ่งองค์ประกอบทั้งสี่ประการทำหน้าที่ร่วมกันในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษา

2. งานวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านบุคลากรทางการศึกษาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยด้านผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีระดับการดำเนินงานสูงที่สุดเมื่อเทียบกับองค์ประกอบอื่น สะท้อนให้เห็นว่า “ภาวะผู้นำทางการศึกษาและศักยภาพของครู” เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้นโยบายระดับชาติสามารถถูกนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. งานวิจัยได้เสนอให้เห็นว่า การนำนโยบายการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไม่ได้ขึ้นอยู่กับลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหลัก เนื่องจากตัวแปรด้านเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียนไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับการนำนโยบายไปปฏิบัติ แต่ความแตกต่างปรากฏในตัวแปรด้านอายุ ตำแหน่ง และสังกัดโรงเรียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กรและบทบาทหน้าที่ในระบบการบริหารการศึกษามีความสำคัญต่อการดำเนินนโยบายมากกว่าปัจจัยส่วนบุคคล

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560-2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- ขวัญเรือน จอมโคกสูง และกมลวรรณ ดังชนกานนท์. (2566). การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการสมรรถนะการประเมินของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 40(107), 237-254.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ธราธิป วงษ์แก้ว. (2566). *แนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา.

- พนิดา งามจรัสศรีวิชัย และกมลพร กัลยาณมิตร. (2563). การนำโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ไปปฏิบัติ. *วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก*, 6(2), 323-333.
- พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561. (2561, 14 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 135 ตอนที่ 34 ก.
- พระสุทธิพงษ์ สุเมธโส (งอกกลาง). (2561). *การบริหารสถานศึกษายุค 4.0 ตามหลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สถาพร บุตรไสย์, พุทธิ ศรีบรรณพิทักษ์, และ พงษ์ลิขิต เพชรผล. (2565). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 24(3), 270-279.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. (ม.ป.ป.). *แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก Eastern Economic Corridor (EEC)*. ม.ป.ท.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (2561). *แผนพัฒนากำลังคนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *รายงานการศึกษาการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจากผลการทดสอบ O-NET และ PISA*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุภาพร ศรีสุระ. (2557). *บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- อมรพิมล นิกชัยภูมิ. (2563). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.